شماره ۶ ـ شنبه ۲۶ خرداد ۱۳۵۸ - ۱۶ ژوئن ۱۹۷۹
بها ۱۵ ریال

هیوا

دەنگی گەلی کوردە

تهاجم تازه عراق علیه کردهای رزمنده

در صفحه ۳

کردها، مزدوران را کشتند

در صفحه ۳

«خودمختاری» مبارزه ضد امپریالیستی است

گروهی از کودکان کرد
آیا مبارزه او هم باید برای بدست آوردن خودمختاری باشد؟

دکتر منوچهر هزارخانی در تالار ورزش دانشگاه صنعتی تهران در باره خودمختاری سخنرانی کرد. این سخنرانی به دعوت جمعیت کردهای مقیم مرکز ترتیب داده شده بود و دکتر هزارخانی در بخش نخست سخنانش در حضور بیش از ۵ هزار نفر گفت:

«۲۵ سال اختناق و تبلیغات شوم و مسموم کننده استبدادی و امپریالیستی امروز کار را به جائی رسانده که وقتی ما میخواهیم از مسئله‌ای به اسم خودمختاری صحبت بکنیم اول لازم است که از خودمان رفع اتهام

بقیه درصفحه ۴

باسێ لەبابەت:

یاسای بنەرەتی، مجلس مؤسسان و سەربە خۆی ناوخۆی

له حالیکا پێش‌نوسی گەلاڵەی یاسای بنەرەتی نامادەی بیردە ربڕنیی گشتی‌یە، دو نوکتەی گرینگ لە ڕوانگای خەڵقی کوردەوە موتەوەجیهی ئەم مەبەستەیە. ئەبێ بزانین یاسای بنەرەتی نۆی ئیران ئەگەر سەر بە خۆی ناوخۆی، واتا «خودمختاری» گەلەکان ـ کە یەکێک لەوان گەلی کوردە تەزمین نەکات. بە هیچ جۆرێک لەلایەن گەلی کوردەوە قەبوڵ ناکرێ چونکا دوای

بولاپەری ۲

کنفرانس سنندج: «هیچ» در پس یک هیاهوی پوچ؟

کنفرانس سنندج در حالیکه از سوی گروهی از شخصیت‌های کردستان و گروهها و جمعیت های سیاسی تحریم شده بود، آغاز به کار کرد.

احمد مفتی‌زاده در نطق افتتاحیه خود طی سخنانی هدف از تشکیل کنفرانس را تشریح کرد و گفت: «دولت خواستار آن شده که طرح جامعی برای خودمختاری کردستان از سوی نمایندگان خلق کرد ارائه شود تا پس از تجزیه و تحلیل و مطالعه کافی در دولت مورد تصویب یا رد قرارگیرد و بهمین مناسبت کنفرانس امروز را تدارک دیدیم و موضوع اساسی آن نیز ارائه طرح خودمختاری از جانب نمایندگان منتخب مردم می‌باشد. اما یادآوری این نکته ضروری است که اگر نتیجه واقعی و خواست کلیه خلق کرد، از این کنفرانس حاصل نشود آماده برگزاری کنفرانس‌های دیگری درهر نقطه و مکان از کردستان خواهیم بود تا هر کس فکر و

بقیه در صفحه ۲

سانسور در برنامه کردی رادیو از طرف کیست؟

در صفحه ۴

انجمن دفاع از آزادی مطبوعات:

لایحه قانون مطبوعات مغایر آزادی است

انجمن دفاع از آزادی مطبوعات طی تلگرامی به وزیر ارشاد ملی لایحه قانون مطبوعات را مطلقا مردود دانست. متن تلگرام به این شرح است:

جناب آقای دکتر میناچی وزیر ارشاد ملی دولت موقت جمهوری اسلامی ایران

آنچه به نام لایحه قانون مطبوعات منتشر شده است نه تنها آزادی مطبوعات را تامین نمی‌کند، بلکه آزادی نشر و بیان را در وضعی بسیار دشوارتر از سابق قرار می‌دهد.

در قوانین اساسی بسیاری از ملل از جمله کشور همسایه‌مان ترکیه و نیز پرتقال، اسپانیا، ایتالیا، آلمان غربی، هلند و بلژیک، عدم لزوم امتیاز و منع سانسور مطبوعات به صراحت قید شده و هیچ دلیلی وجود ندارد قانون اساسی آینده ایران که تثبیت کننده دستاوردهای انقلاب ما خواهد بود، از این حیث از قوانین اساسی سایر ملل عقب بماند.

بنابر این در شرایطی که مساله تدوین و تصویب قانون اساسی آینده هم‌چنان مورد بحث است، طرح لایحه قانون مطبوعاتی که مغایر آزادی‌های اساسی ملت ایران و دستاوردهای انقلاب است، آنهم با مهلت ده روزه عجیب و غیر قابل انتظار به نظر می‌رسد.

بدون شک قانون اساسی آینده ایران با تصریح ممنوعیت امتیاز و سانسور و نیز منع توقیف و تعطیل خودسرانه مطبوعات، آزادی نشر و بیان را که از حقوق حتمی ملت ایران است تامین خواهد کرد. و بدین ترتیب مطبوعات به قانون جداگانه ای نیاز نخواهد داشت و از حیث تخلفات تابع قانون جزائی خواهد بود که بر اساس قانون اساسی جدید به تدوین و تصویب میرسد.

انجمن دفاع از آزادی مطبوعات، لایحه قانون مطبوعات را مطلقا مردود می داند و از جنابعالی تقاضا می کند که این لایحه راکان‌لم یکن اعلام نمایند.

انجمن دفاع از ازادی مطبوعات

استاندار آذربایجان غربی: در برخی موارد

کمیته‌ها خودسرانه عمل میکنند

مهدی عباسی استاندار آذربایجان غربی در شهرستان سلماس با سران عشایر و کردهای منطقه در باره مشکلات و خواست‌های آنان به گفتگو پرداخت.

در این ملاقات که در روستای جبر اباد صورت گرفت استاندار آذربایجان غربی از وقوع حادثه روستای سیلاب که منجر به کشته شدن دو نفر از مجاهدین سلماس و یکی از افراد مسلح منطقه انجامید ابراز تأسف کرد و این وقایع را برای مردم و امنیت منطقه ناگوار خواند.

عباسی تأکید کرد که برای دولت جمهوری اسلامی موضوع سنی و شیعه مطرح نیست و دولت مراقب اقدامات کمیته‌ها داست. البته در برخی موارد کمیته‌ها اعمال خود سرانه‌ای انجام می‌دهند ولی باید وظایف آنان هر چه بیشتر تشریح شود.

وی گفت: مسببین حادثه روستای سیلاب محاکمه خواهند شد.

استاندار در پایان از کردهایی که از شهر سلماس و برخی روستاها به نقاط دور دست کوچ کرده اند خواست به محل سکونت قبلی خود باز گردند.

در همین جلسه یکی از سران عشایر بنمایندگی از طرف مردم منطقه گفت: پس از پیروزی انقلاب متأسفانه عده‌ای شروع به سمپاشی بین گروه‌های شیعه و سنی کرده اند و حتی تلگرافی را که من در زمینه وضع منطقه به نخست وزیری فرستادم به آقای نخست وزیر نرسانده اند! حمله به روستای سیلاب نیز یکی از همین فرصت طلبی‌ها بود و بدین جهت است که ما می‌خواهیم هر چه زودتر قانون در منطقه جای دیکتاتوری‌های برخی افراد را بگیرد و بیعدالتی از بین برود. وی در پایان خواست‌های کردهای منطقه را که با امضاء عده‌ای از سران منطقه رسیده بود به استاندار تسلیم کرد.

مجله
صدا
تنها مجله گویا در دنیا
مجله‌ای که بر روی نوار ضبط شده است
مجله سیاست ـ مجله شعر ـ مجله موسیقی ـ مجله رویا ـ مجله صداهای آشنا

هیوا

زیر نظر: شورای نویسندگان
با همکاری: فرهاد کردستانی
نشانی:
مهاباد ـ صندوق پستی ۱۹
سنندج ـ صندوق پستی ۴۹
کرمانشاه ـ صندوق پستی ۳۸۱

(چاپ نوشته ها و مقالاتی که نام نویسنده برآن است لزوما دلیل تائید «هیوا» نیست)

بقیه از صفحه ۱

کنفرانس...

نظر و طرحی در مورد خودمختاری دارد به صراحت اعلام کند حتی اگر در مقام مخالفت باشد.

او افزود: باید بگویم که انتخاب سنندج به عنوان محل برگزاری کنفرانس مساله تعصب شهری یا برتری و تبلیغ ایدئولوژی خاصی و یا شخص بخصوصی نبوده بلکه مساله تامین خواست خلق کرد است. و هر کس دلسوز خلق کرد باشد خواهان چنین تجمعاتی خواهد بود. ناطق آنگاه در مورد طرح پیشنهادی خودمختاری اضافه کرد: طبیعی است که این طرح بر اساس فلسفه و نظام اسلامی خواهد بود. زیرا نه در نظام غربی (فدراتیو) و نه در نظام سوسیالیستی طرحهای خودمختاری کاملا دموکراتیک و بر اساس تامین حقوق ملی و محلی نیست. زیرا در این نظام ها قدرت از بالا به پائین دیکته می‌شود اما در نظام اسلامی از ستم ملی و طبقاتی اثری نخواهد بود و قدرت در دست شوراهای محلی و در نهایت امر شورای عالی خواهد بود و ما سعی خود را خواهیم کرد که یک طرح کلی که تمام حقوق خلق کرد را تامین کند در مورد خودمختاری به دولت ارائه دهیم.

اظهار تأسف

آیت‌الله جلیلی که از جانب مردم کرمانشاه در این کنفرانس شرکت کرده بود طی سخنان کوتاه خود بر مساله اتحاد و وحدت کلمه تأکید کرد و تأسف خود را از شرکت نکردن تمام نمایندگان خلق کرد در این کنفرانس اعلام داشت.

حاج جعفر انصاری، از کرمانشاه، گفت که انقلاب ملت ایران بخاطر نفت و مسکن نبوده بلکه برای زنده کردن روح قوانین اسلام و قرآن چنین انقلابی صورت گرفته است.

پس از آن احمد احمدیان از بوکان و ملا عزیز ویشی و قادر قادری از پاوه طرحهای خود را در مورد خودمختاری بصورت شعر و سرود بیان داشتند.

سخن مخالفان

آیت‌الله عزالدین حسینی در یک تماس تلفنی در مورد کنفرانس سنندج گفت: این کنفرانس رسمیت ندارد و به هیچوجه نمیتواند در باره خلق کرد تصمیم بگیرد. نمایندگانی که در این کنفرانس شرکت دارند نمایندگان واقعی خلق کرد نیستند.

آیت‌الله حسینی در مورد شرکت نماینده حزب دموکرات کردستان به عنوان ناظر در این کنفرانس گفت: ما مخالفتی نداریم زیرا آزاد هستند، ولی آنچه اهمیت دارد ماهیت کنفرانس است.

مردمی نیست

سخنگوی سازمان چریک‌های فدائی شاخه کردستان نیز گفت:

این کنفرانس مردمی نیست و توطئه‌ای است علیه خلق کرد برای شرکت در این کنفرانس از سازمان ما دعوت شد اما از آنجائی که روش و نتیجه این کنفرانس با منافع خلق کرد مغایرت دارد در این گردهمائی شرکت نکردیم و از سوئی تنها رهبر سیاسی ـ مذهبی و ملی خلق کرد آیت‌الله سید عزالدین حسینی است.

سخنگوی جمعیت دفاع از آزادی و انقلاب کردستان نیز مخالفت خود را با این کنفرانس اعلام کرد و گفت مغایر اصول و خط مشی این جمعیت می باشد.

کهنه پرستی

از سوی دیگر شورای هماهنگی جمعیت‌های کردستان در اطلاعیه‌ای نقطه نظرهای خود را در مورد این گردهمائی اظهار داشته و در قسمتی از اعلامیه آمده است که: «مردم شرافتمند کردستان، خلق کرد بارها طی توافقنامه‌هائی (۸ ماده‌ای مهاباد ـ ۸ ماده‌ای سنندج) که به تائید نمایندگان واقعی مردم رسیده خواستهای بر حق خود را اعلام نموده و طی راهپیمائی‌ها و متینگ‌هائی که در سراسر برپا گردیده خواستار از بین رفتن هرگونه ستم طبقاتی و ملی و پی ریزی جامعه دموکراتیک با شرکت فعال کلیه زحمتکشان شهری و روستائی و سایر طبقات و اقشار خلق گردیده است اما اکنون عده‌ای به عنوان رهبران دینی کردستان گرد آمده اند که ماهیتشان بر همه معلوم است و خصلت کرد فروشی و کهنه پرستی آنان بر کسی پوشیده نیست.

سخنرانی مفتی‌زاده

در همین حال یک عضو شورای شهر سنندج در مورد کنفرانس سنندج گفت: اعضای شورای شهر در این کنفرانس شرکت ندارد و نماینده‌ای هم برای شرکت در کنفرانس معرفی نشده است. وی افزود البته امکان دارد پاره ای از اعضای شورا بطور فردی در کنفرانس شرکت کند ولی شرکت وی به اسم شورای شهر و یا نماینده شورا نخواهد بود.

این عضو همچنین گفت: با اینکه رادیو تلویزیون سنندج زیر نظر شورا اداره می‌شود و پخش هر گونه سخنرانی و اعلامیه‌ای از آن باید با اجازه شورا باشد ولی آقای مفتی‌زاده بدون اطلاع و اجازه شورای شهر سنندج در رادیو تلویزیون سخنرانی کرد.

احمد مفتی‌زاده طی مصاحبه‌ای نقطه نظرهای خود را پیرامون کنفرانس سنندج اعلام کرد.

مفتی زاده در پاسخ این سئوال که کیفیت کنفرانس و نتایج حاصله از آن تا چه حدودی می‌تواند در تامین خواست‌های خلق کرد تأثیر داشته باشد گفت: تنها کنفرانسی که میتواند ادعای ملی و مردمی داشته باشد همانا کنفرانس علنی سنندج است. زیرا اگر به تناسب شرایط اختناق گذشته امکان گردهمائی وسیع هنوز کاملا از نظر روانی فراهم نشده است. با این حال ورود گروههای مردم از دورترین نقاط جنوب و شمال کردستان نشانه اهتمام مردم به سرنوشت خودشان می‌باشد و تاکیدی بر کار این کنفرانس.

مفتی زاده در پاسخ به این که شرکت نکردن برخی از گروه‌ها و شخصیت‌های سیاسی را چگونه توجیه می‌کنید گفت، امیدوارم علت عدم شرکت بعضی از برادران مسائلی نباشد که به منافع خلق کرد لطمه‌ای وارد نماید. البته بنظر من علت تنها عادت کردن با اختناق ۲۵۰۰ ساله بوده که بطور عادی امکان اجتماعات بزرگ را از مردم می‌گرفت و برای اولین بار است که در تاریخ ملت کرد چنین کنفرانسی ترتیب داده می‌شود. و با توجه به همین واقعیت محل برگزاری کنفرانس‌های دیگری را که در آن همه صاحبنظران کرد بتوانند شرکت کنند باز گذاشته‌ایم.

مفتی زاده در پاسخ سئوال دیگری در مورد انتشار اعلامیه‌هائی از جانب بعضی گروهها پیرامون تائید مفاد ۸ ماده‌ای خواسته‌های خلق کرد که قبلا به دولت تسلیم شده گفت:

تفاوت خواسته‌های این کنفرانس با آن قطعنامه ۸ ماده‌ای در چند مورد است. نخست اینکه در خواسته‌های این کنفرانس موضوع خود مختاری کاملتر و بطور همه جانبه مورد تحلیل قرار گرفته. دوم اینکه در قطعنامه ۸ ماده‌ای برای زحمتکشان فقط سهمی در اداره امور مملکت در خواست شده، در حالیکه این کنفرانس به مقتضای حکم قرآن اولا حکومت را تنهاحق مستضعفان و زحمتکشان می‌شناسد و ثانیا چنانکه صریحا مطرح شده این کنفرانس خواستار اجرای دقیق نظام اقتصادی و اجتماعی اسلام است. یعنی کمترین فاصله طبقاتی چه از نظر مادی و چه از نظر معنوی در بین جامعه نباشد.

تفاوت دیگر این کنفرانس با اجتماع تصویب کننده قطعنامه ۸ ماده‌ای از نظر ارزش و اعتبار قانونی و اجتماعی در آن است. زیرا برای تصویب قطعنامه ۸ ماده‌ای افراد معدود و از پیش تعیین شده از بعضی از شهرهای کردستان دور هم جمع شده‌اند بدون اینکه ملت کرد از آن آگاهی داشته باشد اما مبنای تشکیلات این کنفرانس دعوت عمومی و علنی است که همه قشرها و گروه‌های گوناگون سیاسی و مذهبی در آن شرکت جویند ما این اجتماع را به عنوان اقدامی مقدماتی می‌شناسیم.

در سخنرانیهای کنفرانس سنندج علی پور از سردشت گفت: این کنفرانس اگر کارش را فقط بر مبنای حرف قرار دهد طبق قرآن محکوم است و ما حق استیضاح نتایج آنرا داریم.

عزت الله زندی نماینده دانش آموزان مسلمان ییلاق سنندج گفت: اراده سرزمین کردستان باید بوسیله شورای منتخب یا مجلس ملی باشد. و حکومت خود مختار کردستان حق زحمتکشان و کارگران و طبقات محروم را به آنها باز گرداند.

وی به نقش رادیو تلویزیون اشاره کرد و گفت در حکومت خود مختار کردستان رادیو ـ تلویزیون باید نقش آگاه کننده و راهنما در جهت خدمت به خلق کرد داشته باشد.

دکتر بدوحی نماینده انجمن اسلامی کردهای مقیم تهران گفت: من از سوی خود صحبت می کنم و متأسفم که چرا ندای تفرقه و تشتت تازگیها در سنندج بگوش می‌رسد. ای کاش اتحاد ما هر چه زودتر وسیعتر شود تا چرخ خودمختاری کردستان بهتر حرکت کند. او سازمان‌های انقلابی را دعوت به اتحاد بیشتری کرد.

پریوش رجبی نماینده زنان انجمن اسلامی سنندج از عدم شرکت بعضی از گروه‌ها و افراد با تأسف یاد کرد و گفت این شرکت نکردن ها برای من به عنوان یک فرد آزادی خواه دلیل قانع کننده‌ای نیست. زیرا مساله مهم سرنوشت خلق کرد است. نه اختلافات عقیدتی و فکری.

عزیز عبدالقادر پورشریعت گفت امیدوارم شرکت نکردن آیت الله حسینی در این کنفرانس مورد اختلافی با دیگر رهبران کرد نباشد و از آنجائی که آقای مفتی زاده خواهان خواسته‌های خلق کرد از دولت مرکزی است با قلبی مملو از محبت به مهاباد بروند و دیداری با آیت الله حسینی داشته باشند.

در جلسه کنفرانس سنندج حدود ۱۰۰ نفر نماینده به عنوان ناظر و طراح طرح خودمختاری انتخاب گردیدند که از بین این تعداد در پایان جلسه ۱۵ نفر به عنوان نماینده جهت مذاکره با دولت برگزیده شدند.

در همین حال دکتر یونسی استاندار کردستان در مورد علت شرکت نکردن خود در کنفرانس سنندج گفت: من یک مقام دولتی هستم و چون دولت نمی خواهد در این اجتماع که مربوط به خود مردم است دخالت بکند لذا در آن شرکت نکردم. ولی به عنوان یک فرد آزاد نه استاندار معتقدم که اختلافات می‌بایست بر طرف شود و همه گروهها در این اجتماع شرکت می‌کردند تا راه حل‌های کاملتری پیدا می‌شد و این عقیده شخصی من است. نمایندگان مردم در این کنفرانس در مورد مسائلی صحبت کردند که از نظر مردم اهمیت دارد. مانند خودمختاری ـ خلع سلاح و بسیاری مسائل دیگر و معاون من هم به عنوان یک شخص آزاد در کنفرانس شرکت داشت. وی در پایان گفت باید دید در قطعنامه کنفرانس چه مسائلی طرح می‌شود تا در مورد آن بتوان اظهار نظر قطعی کرد.

✱ دفتر هواداران چریکهای فدایی درسنندج دررابطه باگردهمایی سنندج اعلامیه‌ای منتشر کرد. متن اعلامیه چنین است:

مردم مبارز کردستان، در شرایطی که امپریالیزم پایه های سست شده خودرا توسط عناصر وابسته به خود، محکمتر می کند و درحالی که حقوق کارگران و زحمتکشان به وسیله فئودالها و مرتجعین سرسپرده به رژیم سابق پایمال می شود، شاهد تلاشهای کسانی هستیم که مزورانه بسوی قدرت خزیده و خودرا نماینده خلق کرد می نامند. درصورتی که خود حامی کسانی هستند. که در منطقه به قتل و غارت مردم میپردازند. اینها همان کسانی هستند که حضور مسلحانه قیاده موقت، عامل امپریالیزم، را درکردستان انکار کرده و غصب زمینهای دهقانان و آواره شدن آنها را نادیده می گیرند. حال قضاوت را به عهده مردم رزمنده کردستان میگذاریم.

آیا آنها باچنین خصوصیاتی می توانند خواستهای اساسی خلق کرد را که حق تعیین سرنوشت و رفع ستم ملی و طبقاتی است تحقق بخشند؟

در دومین روز کنفرانس سنندج، عدم شرکت پاره‌ای شخصیتها و گروه های سیاسی در این کنفرانس مورد اعتراض قرار گرفت و چند تن از شرکت کنندگان خواستند دعوت دو باره ای بنام ملت کرد و مردم سنندج از آنان به عمل آید.

بهمین علت مدت کنفرانس دو روز دیگر تمدید شد.

در پی تائید دعوت دو باره از مخالفان کنفرانس از سوی جمعیت شرکت کننده، کمیته بر گزار کننده کنفرانس به نام ملت کرد و بدر خواست مردم سنندج از سازمان ها و جمعیت ها و شخصیت هائی که مخالفت خود را با این کنفرانس اعلام داشته‌اند. به وسیله تلگراف هائی رسما دعوت به عمل آورد. این تلگراف برای اشخاص و سازمان های زیر فرستاده شد: آیت الله سید عز الدین حسینی ـ حزب توده ـ حزب دموکرات کردستان ـ دکتر قاسملو ـ سازمان چریک های فدائی خلق شاخه کردستان ،جمعیت دفاع از آزادی و انقلاب کردستان، سازمان زحمتکشان کردستان، جمعیت و کردهای مقیم مرکز.

در دومین جلسه کنفرانس سنندج ربیعی نماینده کردهای کرمانشاه ضمن سخنانی گفت:

این کنفرانس یا شادی در پی خواهد داشت و یا عزاداری که با کمال تاسف مفهوم دومی بیشتر استنباط میشود و چون در این دو روز نتیجه‌ای نگرفته‌ایم همه خود را عزادار احساس میکنیم و با کمال تاسف کنفرانس بیشتر به یک اجتماع ادبی شبیه است تا یک کنفرانس تعیین کننده.

وی که بشدت از خط مشی کنفرانس و افرادی که شرکت نکرده‌اند گله مند بود اضافه کرد: آنطور که قبلا پیش بینی میشد و انتظار میرفت گردهمائی سنندج نتوانست مشکل گشا باشد و از مسیر اصلی خود خارج گردیده بجای ارائه نظریات و طرح های اصولی در مورد خود مختاری بیشتر سخنرانی ها به وعظ و خطابه و مشاعره تبدیل شد و هر کس حرفی زد با «صحیح است احسنت» همراه بود. ما که نمیخواهیم خاطره کنفرانس های شاهنشاهی را تجدید کنیم.

اینجا سر نوشت خلق ستمدیده کرد مطرح است، واقعا جای شخصیت ها و جمعیت های پیشرو خالی است و من به عنوان یک کرد از آنها گله مندم.

زیرا آنها خارج از هر گونه ایدئولوژی میبایستی به سر نوشت خلق کرد توجه کنند.

وی در ادامه مطالب خود گفت: بنظر من باید شورائی از رهبران کرد تشکیل شود و این شورا قطعنامه ۲۷ ماده ای حزب

بقیه در صفحه ۴

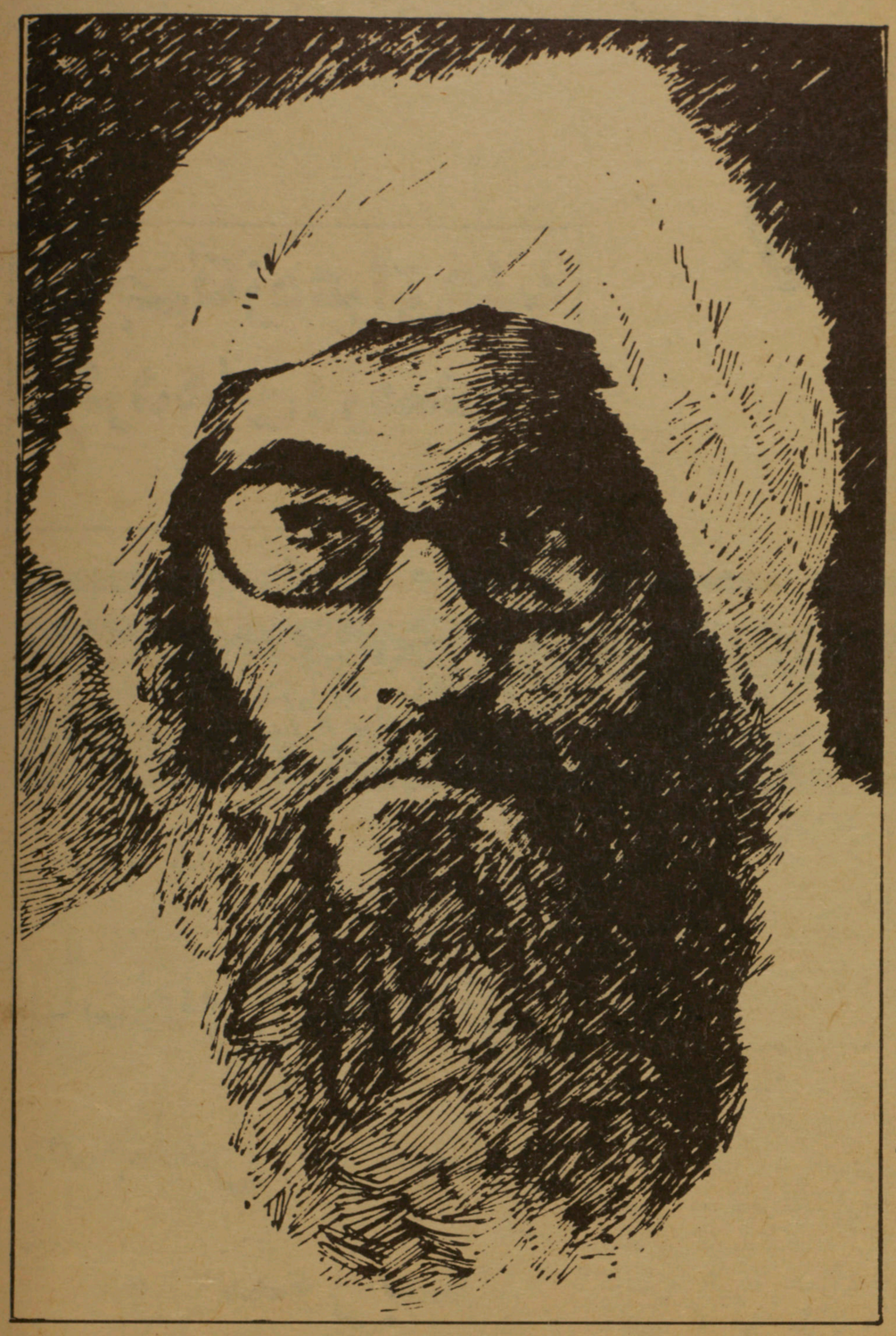

این طرح بهمراه مصاحبه «یولداش» با آیت‌الله سیدعزالدین حسینی در شماره چهارم «هیوا» در اندازه کوچک چاپ شده بود. بنابه خواست گروهی از خوانندگان ارجمند، در این شماره این طرح را در اندازه بزرگتر چاپ کردیم.

یاسای...

ساله‌های ساڵ پەلەخاندن و دەس لەبینەقاقا نان و سەرکوتکرونی ئەم گەلە خەباتگێڕە کەهەمیشە بۆ ڕزگاری بوونی ئێران لە گیانی خۆیشیان بووردون ئێستا ئەم چاخەیە کە گەلی کورد وهەمو ئەو گەلانەی‌وا لەسەرخاکی ئیرانا ئەژین لەژێر تەنگ و چەڵەمەی باری قورس و گرانی ستەمی نەتەوایەتی بینە دەرێ و ڕزگار بن وە بەمافی ڕاستەقینەی خویان بگەن.

هاو نیشتمانە کانی ئێمە لە کونج و کە لێنی ئیرانا لە خۆراسانەوە تا خوزستان وە لە ئازربایجانەوە تا بە لوچستان هەمو ئەزانن کە «تجزیە طلبی» بیانوییکە کونە پەرستانە کە ئەیانەوێ بەم بونەوە ویستە کانی بەر حەقی گەلی کورد ناشیاو ونالواو پی‌نیشان بدەن. بەختەوە رانە ئەم نەخشە چە پەلانە بونەتە توزی بەربا چونکا هەمو گەلی ئیران ئەزانن کە کوردە کان دوای هەزاران ساڵ چەوسانەوە ئێستا ئەیانەوێ لە چوارچیوەی ئیرانی تازادو سەر بە خۆدا نەخشی نەتەوەیی ونیشتمانی خویان بەڕێوە ببن وە بۆ گیرخستنی ئاوا ئامانجێ واتا «خودمختاری» بە گیان ودڵ تێ ئەکوشن. زۆرێ لەدەم ودەزگای کۆنە پەرستان، تێکۆشان کە لە «خودمختاری» مانای جوی بونەو لەئێران بگرن بەڵام ئەوانەی وا پلەی ئێران دوستی گەلی کورد ئەزانن باش تێ ئەگەن کە «خودمختاری» بۆکوردان ئەم هویە پێک دێنێ کە گەلی کورد دوای چەن سەتە چەوسانەوەو ستەمی نەتەوەیی هەست بە پەیوەندێکی زیاتر بە ئیران بکات.

یاسای بنەرەتی داهاتوی ئێران لە کەناری گشت ئازاوی‌یەکانی ناسروای بەرەی مرۆڤا بێشک ئەبێ ورد سرنجی مافەکانی نەتەوەیی گەلی کورد بدات و لەبەرچاویگرێ دانەران و نوسەرانی پێش نوسی گەلاڵەکانی یاسای بنەرەتی ئەگەر لە مێشکیانایە کە هەمو جۆرە ئازادییکی نەتەوەیی بو گەلەکانی ئێران لەم یاسایەدا لە بەرچاو گیراوە بێشک ئەبێ مەبەستی «خودمختاری» لەم گەلالەیەدا گونجیندرابی.

هاوچاخ لە گەڵ ئەو وت‌وویژانەدا وا لە بابەت یاسای بنەرەتی داهاتوی ئێرانەوە، کەوتونەتە سەرزاری خەڵک. لەم دواپییانە وابیسراوە کە مەبەستی پیک‌هاتنی «مجلس موسسان» بەو شیوەی‌وا لە سەرەتای شورشا جیی سرنجی خەلک بووە ئیتر جیی قسەوباس نییە، کاتی لەم بابەتەوە قسە کراوە واهەست کراوە کە پیک هاتنی «مجلس مؤسسان» ئیتر پێویست نییە وە گەلاڵەی یاسای بنەرەتی بە رفراندوم بریای لەسەر ئەدرێ.

ئەبێ بزانین هەربیروبروایک مەبەستی پێک‌هاتنی «مجلس مؤسسان» لەناو ببا وە یان بەفروفیشال بی گوزەرێنی ئەبێ تاوانبار بکری وەرەخنەی لێ بگیرێ.

«مجلس مؤسسان» ئەبێ بەهاو بەشی گشت نوێنەرانی راستە فینەی هەمو گەلانی ئێران کە یەکێ لەوانە گەلی کوردە پێک بێت.

بە داخەوە لەم چاخە داغە میژوی یەدا وا بەر چاو دێ کە هەمو ئەو کەسانەی وا لە چارە نوسی گەلی کوردا خۆیان بەڕا بەر. ئەزانن مەبەستی «خودمختاری» کوردستانیان لەبیر بردۆتەوەو، ئیتر قسەی لێی ناکەن.

تائێستا وەڵامیکی برژاو گەلی کورد نەدراوە تەوە کە وت‌و، ویژ لە گەل دەولەتا لە بابەت «خودمختاری» دا گەیشتوتە گەلی کورد لەم چاخە داغەدا ئەبێ زۆر وریابی کەس لە وریای زیانی نەدیوە.

یک گروه از رزمندگان کرد

گزارش روزنامه «فایننشل تایمز» درباره

تهاجم تازه عراق علیه کردهای رزمنده

*** نیروی نظامی ترکیه در طول مرز شمالی عراق با این کشور تقویت شده و میان مقام های امنیتی ترکیه و عراق تماس های مرتب برقرار است.**

- حمله ی هواپیماهای عراقی به کردستان ایران به احتمال نزدیک به یقین گسترش زدو خورد شدیدی است که از سه هفته پیش در داخل عراق جریان دارد- و بخشی از تهاجم تازه نیروهای دولت عراق علیه شورشیان کرد است.

علیرغم گزارش های ضد و نقیض، به نظر می آمد حمله هوائی به دهکده هائی که گمان میرود پایگاه پشتیبانی دو جناح اصلی شورشیان کرد باشند، عمدی بود.

این دو جناح، حزب دموکرات کردستان عراق و جبهه میهنی کردستان سازمان کوچک تر و چپگرای جلال طالبانی است.

کردها می توانند صدها کیلومتر در مرز ایران و عراق، آزادانه حرکت کنند. غیبت نفرات نظامی ایران، شاید سبب شده که عراقی ها، مرز دو کشور را «منطقه ی آزاد» قلمداد کنند.

بین دو تا چهار جنگنده ی سوخوی - ۷ عراقی در ارتفاع کمی از میان کوه های کردستان عراق گذشتند و با پنهان ماندن از شعاع عمل رادارهای ایران، به شهر کوچک سردشت که شراب مشهوری دارد رسیدند.

شش دهکده به رگبار مسلسل بسته شد و در یکی از آنها - گورشیر - گزارش مرگ هشت نفر رسید. خانه های اندکی سالم ماند.

تقریبا در همان زمان حمله ی جداگانه ی دیگری در جنوب آن به دهکده ای نزدیک سنندج صورت گرفت. به نوشته ی روزنامه های تهران، چندین نفر کشته شدند. هر دو حمله در ۱۶ کیلو متری مرز ایران بود و ۹۰ ثانیه طول کشید.

ایران به هر دو حمله رسما اعتراض کرد. اما عجیب است که سفارت عراق در تهران دریافت چنین اعتراضی را انکار کرد.

سخنگوی «حزب دموکرات کردستان» - پیروان ملا مصطفی بارزانی - گفت که هیچیک از چریک هایشان (که «پیشمرگان» نامیده می شوند) در منطقه نبودند.

اما روشن شده که شورشیان ماه هاست در این سوی مرز، در ایران، پناه گرفته اند.

این موضوع آنجا اهمیت می یابد که گروه بارزانی مدعی است میان بغداد و آنکارا یکبار برای همیشه در هم کوبیدن باز ماندگان جنبش خود مختاری طلبی تفاهم شده است.

اگر چه گواه مستقل دیگری وجود ندارد، اما سران حزب دموکراتیک کردستان مدعی اند از بهار گذشته تماس های مرتبی میان مقام های امنیتی ترکیه و عراق برقرار بوده است.

از این رو، نیروی نظامی ترکیه در طول مرز شمالی عراق با این کشور تقویت شده است. گفته میشود هواپیماهای گشتی عراق اطلاعاتی درباره ی جنبش شورشیان کرد به مقام های عراقی داده اند.

در گذشته، حزب دموکراتیک کردستان بیشتر تجهیزاتش، به ویژه آرد و سوخت را از دوستان کرد داخل ترکیه دریافت میکرد. اقدام های امنیتی و جیره بندی در ترکیه، این کار را نا ممکن کرده است.

گزارش میرسد مقادیر اندک غذا از سوریه و حتی بغداد با وجود خطرات بسیار قاچاقی از مرز شمالی عراق می گذرد. اما تجهیزات اصلی شورشیان کرد، علنا از کردستان ایران میرسد. حمله ی هفته ی پیش عراق به دهکده های ایران، هشداری به همه ی کسانی بود که در این جریان دخالت دارند.

هجوم دوباره عراق به ایران

باردیگر دوهواپیمای عراقی ازنوع «سوخو» ازطریق مرزهوائی «اورامانات» وارد فضای ایران شده و تا ۹۰ کیلو متری خاک ایران (منطقه جوانرود) تجاوز کردند.

این دو هواپیما

پس از شکستن دیوار صوتی و نیم ساعت تجسس درخاک ایران مجددا به عراق بازگشتند. هنگام ورود هواپیماهای عراقی به ایران اهالی شهر پاوه و روستاهای منطقه جوانرود چراغ ها را خاموش کردند.

دریکی از

روستاهای مرزی شیشه های درو پنجره چند خانه روستائی به علت غرش هواپیماها شکست.

این دوهواپیما چندساعت بعد مجددا وارد خاک ایران شده و تا ۹۰ کیلومتری خاک ایران تجاوز کردند و دربازگشت یک بمب بسوی روستای

«دیوند» واقع دربخش «باینگان» رهاکردند که خوشبختانه ضررجانی دربرنداشت ولی به مزارع و جنگل های اطراف این روستا خساراتی وارد کرد.

گفته میشود این هواپیماها ازشهر «حلبچه» عراق واقع در ۲۰ کیلومتری مرز ایران در منطقه اورامانات پرواز کرده اند

ناگفته نماند شهر حلبچه در۵ کیلومتری پادگان «سید صادق» عراق قراردارد و عده‌ای ازساواکی ها و عوامل ضد انقلاب ایران درآنجا سکونت دارند.

طبق گزارش های مرزی، پالیزبان نیز دراین پادگان چندین بار دیده شده است.

ازطرف

ناحیه ژاندارمری یک فروند هلیکوپتر به محل پرتاب بمب فرستاده شد تانوع بمب و خسارات وارده را بررسی کند.

عده قربانیان ۱۲ نفرشد

*** عده قربانیان تجاوز هوایی قبلی عراق بخاک ایران درمنطقه «سردشت» به ۱۲ نفر رسید. بموجب گزارش های رسیده، دراین واقعه بین ۶۰ تا ۷۰ روستانشین کرد ایرانی نیز مجروح شدند.**

به موجب همین گزارشهای براثر بمباران هوایی ارتش عراق درخاک ایران، ۱۲ روستا خسارت دید و حدود ۳۵۰۰ راس دام ازبین رفت

جمعیت کردهای مقیم مرکز در اطلاعیه‌ای، حمله جنگنده های عراقی را به چند روستای مرزی، توطئه‌ای علیه خلق کرد دانسته است. در این اطلاعیه آمده است.

«جمعیت کردهای مقیم مرکز یورش جنگنده های عراقی به روستاهای مرزی سردشت کردستان را بشدت محکوم می کند. ما این حمله وحشیانه را که تکرار حوادث مشابه گذشته است، قبل از آنکه یک اشتباه تلقی کنیم، آنرا علیه خلق کرد می دانیم. به اعتقاد ماهمکاری دولت بعثی عراق با ارتجاع محلی منطقه، برای سرکوبی خلق کرد که مظاهر آن دیکتاتوری فاشیستی، قوم کشی و کوچ اجباری کردها ازخانه و کاشانه چندهزار ساله‌اشان می باشد، موضوعی نیست که برکسی پوشیده باشد.

ما ضمن ابراز تنفر شدید ازاعمال وحشیانه ارتش عراق در کردستان، از دولت موقت جمهوری اسلامی ایران می خواهیم که بلافاصله هیأتی را مامور تحقیق درمورد این حادثه بکند. واقدامات لازم را برای جبران خسارات وارده به آسیب دیدگان این حادثه بعمل آورد.»

اقدامات فاشیستی عراق علیه آیت الله العظمی صدر

در حدود ۲۰۰ تن از مزدوران رژیم بعث عراق منزل آیت الله صدر در نجف را محاصره کردند و افرادیکه از منزل ایشان خارج میشدند بوسیله مأموران امنیتی دستگیر میشدند و هم اکنون نیز آیت الله صدر در محل اقامت خود متحصن شده اند.

بنا بر اخبار رسیده از منابع موثق در پی تأئید آیت الله العظمی سید محمد باقر صدر از جمهوری اسلامی ایران برهبری امام خمینی حکومت بعث عراق تضیقات و فشارهائی بر ایشان وارد کرد معظم له قصد خروج از کشور کرد و بدین جهت رهبر نقلاب اسلامی ایران امام خمینی تلگرافی مبنی بر بقا و حفاظت از حوزه علمیه نجف اشرف بایشان ارسال داشتند و هزاران نفر زن ومرد مسلمان عراق جهت اعلام پشتیبانی ازایشان راهی نجف اشرف شده و باشعارهای «درود بر خمینی» «سلام و صدر» «مرگ بر دشمنان اسلام» در خیابانهای نجف دست براهپیمائی زدند نکته قابل توجه شرکت زنان درتظاهرات بود که این در تاریخ مبارزات عراق بیسابقه است راهپیمایان پس ازحرکت در خیابان عازم منزل رهبر شیعیان عراق شدند و جمعیت پس از شنیدن سخنرانی معظم له و استیضاح حکومت بعث متفرق میشوند. در روزهای اخیر ۱۹ و ۲۰ خرداد ماه سازمان امنیت عراق باالهام از حکام بغداد منزل آیت الله سیدمحمد باقر صدر را در محاصره قرار میدهند و در حدود ۲۰۰ نفر ازمزدوران رژیم بعث عراق در اطراف منزل ایشان مستقر شدند و افرادیکه از منزل ایشان خارج میشدند دستگیر نموده و تابحال گروه زیادی از مسلمانان و علمای عراق در زندانها بسر میبرند واز صبح دوشنبه ۲۱ خرداد آیت الله صدر جهت اعتراض علیه حکام بغداد و اعمال فاشیستی آنان در خانه خود متحصن شدند.

بر اساس گزارش نشریه کردی زبان «پیشمرگه» چاپ کردستان عراق:

کردها، رهبر مزدوران ارتش عراق را کشتند

رهبر مزدوران ارتش عراق وسیله کردهای رزمنده کشته شد.

نشریه کردی زبان «پیشمرگه» (فدایی) چاپ کردستان عراق با انتشار این خبر، گزارشهایی پیرامون نبردهای پیشمرگان کرد با نیروهای بعث عراق چاپ کرده است.

بر اساس این گزارشها «خلیل توفیق» رهبر مزدوران ارتش عراق در جنگ با پیشمرگان کشته شد و ۲ مزدور، دیگر ارتش عراق به نام های «درویش خالد» و «مام صوفی» نیز از پای در آمدند.

پیشمرگان همچنین به روستای «تلخیم» هجوم برده و دو نظامی عراق به نام های «محمود عارب» و «عثمان کبیری» را کشتند.

آنان همچنین به فرماندهی کاک عبدالله سور به پادگان نظامی عراق حمله کردند و ۵ کلاشینکف و مقداری دیگر اسلحه و مهمات را تصرف کردند.

نشریه کردی زبان «پیشمرگه» همچنین گزارشهای دیگری پیرامون مبارزات پیشمرگان به شرح زیر چاپ کرده است.

*** پیشمرگان کرد با حمله به پادگان نظامی عراق، مقادیری اسلحه و مهمات به غنیمت گرفتند.**

***** یک پلیس ارتش عراق بنام عبدالله احمد با همراهی یک قبضه کلاشینکف بپیش مرگان کرد ملحق شد.

***** پیش مرگان کرد بفرماندهی کاک عبدالله سور توانستند بوسیله ار - پی - جی (ضد تانگ) یک دستگاه زره پوش نفر بر نظامی ارتش عراق را آتش زده و آنانرا بود نمایند. در این حمله ۲ پیش مرگ کرد مجروح گردیدند که حالشان بهبود یافته است.

***** یکی از محافظان مسلح انور بک که در ارتش عراق فعالیت مینماید. بهمراه یک قبضه تفنگ به پیش مرگان کرد ملحق شد. وی اسماعیل احمد قادر نام دارد و انور بک بتلافی وفاداری وی به پیش مرگان کرد، خانواده اورا به جنوب عراق تبعید نمود و منزل او آتش زده شد.

***** چند پیش مرگ کرد با استفاده از تاریکی شب به یکی از شهرهای عراق بنام پنجوین حمله نموده و پس از ۱۸ سرباز و یک افسر ارتش عراق بنام کاظم جواد را از پای در آورند.

***** پیش مرگان کرد توانستند به شهرستان قلاتزه هجوم برده یکی از ماموران مهم امنیتی عراق بنام محمد عارب را بقتل برساند.

***** پیش مرگان کرد طی یک حمله جسورانه به وسیله ار - پ - جی به شهرستان کوی توانستند یک پاسگاه پلیس را به آتش بکشند. در این حمله ۳ پلیس عراقی کشته و ۲ پلیس نیز مضروب گردیدند.

***** پیش مرگان کرد طی برخوردی که با گروهی از سربازان ارتش عراق در نزدیکی روستای شیواشان داشتند موفق شدند ۲ سرباز ارتش عراق را بقتل برسانند

***** پیش مرگان کرد در نزدیکی گردنه قنبر گاوان وطوف زادهٔ توانستند یک جیپ و یک ماشین گاز ارتش عراق را آتش بزنند. در این نبرد ۲۰ سرباز و یک افسر و یک استوار از ارتش عراق کشته شدند.

***** پیش مرگان کرد در یک حمله خود را بشهرستان اربیل رسانده و در یک محله این شهر بنام سید آباد یک پاسگاه پلیس را گلوله باران نمودند. در این حمله ۲ پلیس کشته شد و پاسگاه به آتش کشیده شد.

***** پیش مرگان کرد در یک حمله بر شهر کلاله در شمال عراق یک مامور امنیتی را بنام مینه شیروانی از پای در آوردند.

***** پیش مرگان در یک حمله به پاسگاه گرده بور ۴ پلیس عراق را بقتل رساندند.

نفت در عراق

نشریه خبری «گزارش و یاد داشت عرب» چاپ بیروت گزارش داد یک منبع عظیم نفت در جنوب عراق کشف شده است که ممکن است دو برابر دخائر ثابت ۳۵ میلیارد بشکه‌ای ناحیه «نجیقوری» باشد و با ذخائر کویت یا ایران برابری کند.

این نشریه از قول منابع معتبر نوشت شواهدی در دست است که ذخائر عظیمی در میدان نفتی «رومیله» کشف شده است.

حکومت عراق جزئیات این کشف را نگفت ولی یک مقام بلند پایه وزارت نفت در بغداد هفته گذشته به خبرنگاران گفت ما به ذخائر فراوانی دست یافته‌ایم.

مدیر کل روابط خارجی وزارت نفت گفت فکر میکند عراق آنقدر نفت دارد که میتواند به هر جای دنیا صادر کند.

تظاهرات گسترده علیه رژیم عراق

در دومین تظاهرات مردم ایران علیه حکومت بعث عراق، گروهی از عراقی های مقیم ایران نیز شرکت داشتند.

چند هزار تن به دعوت سازمان فجر اسلام، در میدان توپخانه گرد آمدند. وبه منظور محکوم کردن دخالت های رژیم عراق وحمله‌ی هواپیماهای آن کشور به روستاهای مرزی ایران، دست به راهپیمائی زدند. تظاهر کنندگان پس از طی کردن خیابان های فردوسی - انقلاب ومصدق در مقابل سفارت عراق اجتماع کردند.

آنگاه قطعنامه ای در ۷ ماده خوانده شد. این راهپیمائی در ساعت ۶ بعد از ظهر پایان پذیرفت.

ابتدای مسیر راهپیمائی میدان توپخانه بود. وراهپیمایان با حمل پلاکاردها وتصاویری از امام خمینی ودیگر رهبران مذهبی، وبا تکرار شعارهایی برضد رژیم بعثی عراق از جمله: «کشتار در خوزستان، توطئه حزب بعث، برادر عراقی آزاد باید گردد- صدام حسین خائن اعدام باید گردد» و«اسلام پیروز است، البکر نابود است» از مسیر خیابان های فردوسی - انقلاب ومصدق گذشتند ودر مقابل سفارت عراق اجتماع کردند.

در پیشاپیش جمعیت گروهی از عراقی های مقیم ایران که تنی چند از آنان صورت های خود را پوشانده بودند، حرکت میکردند. هر چند گاه یکبار جمعیت شعارهایی به زبان عربی در دفاع از آزادی، استقلال وجمهوری اسلامی تکرار میکردند.

همچنین پلاکاردهای بسیاری به زبان عربی وبا مضمون محکوم کردن دخالت های رژیم بعثی عراق در امور ایران به وسیله ی راهپیمایان حمل میشد.

در مقابل سفارت عراق، که پاسداران مسلح ایرانی حفاظت آن را به عهده داشتند، ابتدا قطعنامه ای به زبان عربی از سوی یک عراقی مقیم ایران که در آن از «مجاهدات های خلق مسلمان عرب بر ضد رژیم بعث عراق» پشتیبانی شده بود، خوانده شد.

در ادامه، پیام سازمان امت اسلامی، در دفاع از انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی قرائت شد. وبعد، قطعنامه‌ی راهپیمائی قرائت وبه تائید جمعیت رسید. در مقدمه‌ی قطعنامه، به سرحدات ایران اشاره شده ودر پی آن، آمده است:

۱- ملت مسلمان ایران پشتیبانی کامل خود را از جنبش اسلامی مردم عراق وروحانیت مترقی ومبارز آن کشور که خواهان جمهوری اسلامی هستند اعلام می نماید.

۲- ما ضمن ابراز تنفر وانزجار از حکومت بعث عراق حالت خصمانه آن رژیم را در برابر انقلاب اسلامی ایران محکوم می نمائیم.

۳- توطئه ها وتحریکات دولت عراق در حوادث خوزستان بویژه خرمشهر که آشکارا رد پای آن کشور را نشان میدهد وحمله های وحشیانه به دهکده های مرزی ایران را اقدامی خصمانه وضد انسانی دانسته وقاطعانه محکوم میکنیم.

۴- ما ملت مسلمان ایران از دولت موقت انقلاب اسلامی ایران، میخواهیم که از دخالت های بیجا وحملات وحشیانه دولت بعث عراق شدیدا جلوگیری نماید.

۵- ما بمنظور همدردی با برادران مسلمان ومبارز عراق هرگونه ظلم وفشار واختناق که حاکم بر جو سیاسی آن کشور است محکوم نموده وخواهان رفع خفقان ومحدودیت در آن کشور از عموم مردم بخصوص علمای متعهد وآزاد در آن کشور میباشیم.

۶- مردم مسلمان ایران حامی ومدافع تمامی ملت های اسیر ومستضعف چون ملت زجر دیده فلسطین افغانستان - اریتره - فیلیپین وبویژه مردم تحت ستم عراق بوده وپشتیبانی خود را از حقوق حقه آنها اعلام میدارد.

۷- سازمان فجر اسلام وسایر گروههای شرکت کننده همگام با کلیه اقشار مردم پشتیبانی خود را از دولت موقت جمهوری اسلامی ایران اعلام نموده ودر جهت خنثی کردن تمامی توطئه های دشمنان وامپریالیست های شرق وغرب بطور مصمم گوش بفرمان امام بوده واوامر ایشان را قاطعانه عمل خواهند کرد.

سازمان فجر اسلام

در پایان، عکس های «صدام حسین» و«حسن البکر» توسط جمعیت آتش زده شد ومردم با شعار مرگ بر صدام حسین، مرگ برالبکر متفرق شدند.

سانسور در برنامه کردی رادیو از طرف کیست؟

«قطب زاده» سانسور میکند و یا....

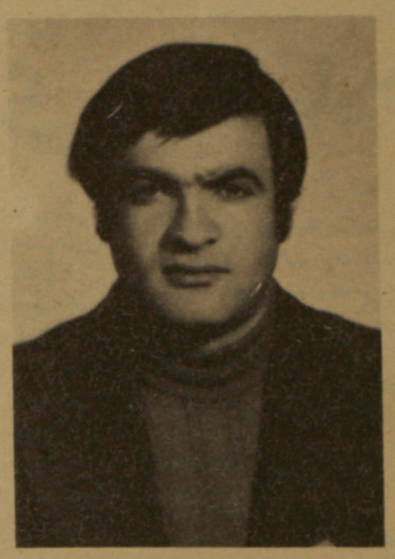

منصور اردلان:
ـ از قطب زاده نمی‌ترسم...

«منصور اردلان» مسؤول تولید برنامه‌های کردی رادیو ایران در گفتگویی با «هیوا» پیرامون این برنامه‌ها سخن گفت:

اردلان ابتدا در مورد خودش گفت:

ـ من بنیانگذار این برنامه و مسؤول تولید هستم. ده سال سابقه کار دارم. سال ۵۱ مرا به خاطر ضد طاغوتی بودن بیرون کردند و در پرونده‌ام نوشتند: «صلاحیت کار در سازمان رادیو تلویزیون را ندارد»! مدتی در اداره تاتر فرهنگ و هنر کار کردم و مدتی هم در «تل فیلم» بودم. سال گذشته از من دعوت شد به طور جلسه‌ای با برنامه کردی همکاری کنم اما استخدام قرار دادی و رسمی من ممنوع بود.

✱ چه شد که برنامه‌های کردی، پس از مدتی وقفه از سر گرفته شد؟

اردلان: زمانی که تلویزیون انقلاب ـ کانال ده ـ برنامه پخش میکرد، من به کمیته رفتم و پیشنهاد کردم برنامه‌ای هم به زبان کردی پخش کنند که موافقت شد. خوشبختانه دو روز بعد رادیو تلویزیون بدست نیروهای انقلابی افتاد. من ان موقع پاسدار ساختمان خبرگزاری تلویزیون بودم. پس از ان من دو پیشنهاد کردم. یکی اینکه نام «گروه لهجه‌ها» از واحد ما که شامل زبانهای بلوچی، ترکمنی، آذری، ارمنی، کردی و عربی است برداشته شود و به نام «واحد زبانهای ملی» جایگزین ان شود. دوم اینکه خواهش کردم برنامه‌ها از تهران پخش شود که با هر دو پیشنهاد موافقت شد. البته همانطور که میدانید اماده کردن یک برنامه رادیویی با محتوای سازنده کار ساده‌ای نیست. با اینکه دستور دایر کردن مجدد پخش کردی از روز ۱۷ اسفند سال پیش به ما داده شد اما ما عملا کارمان را از روز اول خرداد (حدود یکماه پیش) شروع کردیم. اکنون برنامه‌های کردی از ساعت ۱۰ تا ۱۲ شب روی موج کوتاه ۵۳۷/۵ متر پخش میشود.

✱ برنامه کردی شامل چه بخش‌هایی است؟

اردلان: ما هر شب دو ساعت برنامه داریم که شامل قرائت قران، گفتار مذهبی، ادب و انقلاب، تاریخ ادب کرد، افق هنر و ادب کرد، ستم پادشاهی، نگرشی به لهجه‌های کردی، مفاهیم انقلاب اسلامی و افسانه‌های کردی است. از ساعت ۱۰/۳۰ تا ۱۱ اخبار و از ساعت ۱۱ تا ۱۲ هر شب برنامه‌ای تحت عنوان با هم به پیش در مسیر انقلاب داریم. شب‌های جمعه هم برنامه‌ای داریم تحت عنوان ره اورد دلها که با حضور تماشاچی ضبط و پخش میشود.

✱ چه هدفی را در این برنامه‌ها دنبال میکنید؟

اردلان: آگاهی بیشتر در مورد فرهنگ، زبان و ملیت کردی، شناساندن کردستان و بزرگان کرد و کوشش در راه استحکام انقلاب ایران.

✱ نظر شنوندگان برنامه کردی چیست؟

اردلان: بگذارید در یک جمله بگویم که برای اولین بار، برنامه ما، برنامه‌های تلویزیون را شکست داده و بدون اغراق بگویم که شنوندگان ما فقط به گوش کردن قانع نیستند بلکه تمام برنامه‌های ما را ضبط میکنند.

✱ میگویند آقای قطب زاده در برنامه کردی اعمال سانسور میکند. در این باره چه میگوئید؟

اردلان: اکنون زمان آزادی است. در زمان طاغوت هم به شهادت همه من نمی‌ترسیدم و حرفم را می‌زدم. از اقای قطب زاده هم ترسی ندارم ولی اینکه وی اعمال سانسور میکند دروغ محض است. هیچ سانسوری در بین نیست.

✱ در برنامه پیرامون خود مختاری کردستان چه میگوید؟ آیا طرفداران ان هستید؟

اردلان: البته. مگر ما کرد نیستیم. اگر نگذارند از خود مختاری حرف بزنیم من یکی کار نمیکنم.

از شعر.... تا خط!

در میان نامه هایی که به «هیوا» میرسد، نامه ای بود با خطی خوش از آقای «طاهر هاشمی» که به کردی و فارسی نیز شعر می سرایند.

آقای هاشمی در مورد خود نوشته است:

«... ذوق شعر برای من موروثی است و من قبل از شنیدن نام عروض و قافیه می توانستم شعر بگویم، لکن بعدا شعر و ادب را از محضر پدرم استفاده نمودم. خط نستعلیق و نسخ را بدوا در خدمت مرحوم ملا محمد رحیم روحانی سنندجی مشق نموده ام و سپس از روی خطوط اساتیدفن. کردی نویسی را از سال ۱۳۲۱ شروع کردم. در آن روزگار مقالات خود را وسیله مرحوم ابراهیم نادری برای مجله «که لاویژ» که به مسئولیت آقای ابراهیم احمد و سردبیری آقای علاء الدین سجادی منتشر میشد به بغداد می فرستادم. در سال ۱۳۲۳ من و مرحوم محمد سعید حافدی ترجانی و مرحوم ابراهیم نادری و مرحوم ابراهیم صدیق جواهری و جمعی دیگر در کرمانشاه ، کمیته ای برای همکاری با قاضی محمد تشکیل دادیم و فعالیت ما تا اعدام آن مرحوم بطول انجامید.

شعری از طاهر هاشمی به کردی و فارسی که با خط خود نوشته است

این قطعه شعر را بتاریخ ۲۳/۱۲/۱۳۲۰ سرهه‌م

کردان همه گرد جنگجویند — کردان همه شیر تند خویند
گر طبع نیند و سست پیمان — جز بره راستی نپویند
گر زشت برند نام ایشان — بالله که بهر صفت نکویند
در علم یگانه اوستادند — در شعر فریده نغز گویند
در جود و کرم تبارک الله — بحرند نه همچو خورد جویند
پولاد تنند و آهنین عزم — نی نرم و خفیف همچو رویند
ایشان همه قلزم عظیم اند — واندیگر جمله چون سبویند
نی گوش بناله مغنی — نی لب بشراب مشکبویند
تشنه لب خون دشمنانند — خوشوقت بناله عدویند
سوگند بحق اگر گریزند — با شیر نزار چه روبرویند
شیرند ولی شکارشان خصم — نی روبهک گریز جویند
گر حربه کین کشند با خون — روی کره زمین بشویند

طاهر نه تعصب است خویش
کاین گفته وی همه بگویند

وه‌گیرادی شیعره فارسیه کاله‌ته شیعری کوردی

کوردان کوڕانا و مه‌ردی دڕمنن — له‌شه‌ڕاهه‌روه‌ک شێری تژ کنن
دۆزن له‌ڕۆو له‌چه‌وتی شێوه — له‌سه‌ر ڕێی ڕاستی به‌چن به‌ڕێوه
هه‌ر له‌سێ بڵێ کوردبێ بایخه — له‌ئه‌وجاکتره کامیان ئایخه
هه‌له‌وان هه‌ڵگه‌وت زانای زه‌مانه — واته‌یان شێرێنی شێعریان جوانه
قوڵی به‌خشیان ده‌تخاته‌ئه‌له — نه‌لێل و کرم ئاوده کوهۆگه‌له
گشت پۆڵا باسکن ئاسن بڕ وڕا — نه‌وه کوهه وجۆش نه‌ڕم و ناڕه‌وا
ئه‌مان وه‌ک ده‌ریاده‌رفه‌تیان پانه — ناهه‌خیان عه‌ینی گوڵزه‌ی سه‌رشانه
قه‌ت ڕانا گرن گوێ بۆ ناله‌ی نه‌ی — شاره‌زانه‌بوه دولیۆیان به‌مه‌ی
خوێنی دڕمنان مه‌ی گوڵڕه‌نگیانه — ناله‌ی ناهه‌ظان عود وهه‌نگیانه
له‌پێچ وپه‌نام هه‌ڕگیز ناده‌ن مۆڵ — بۆنه‌ڕه‌شێرش مه‌یدان ئاکه‌ن ڕۆڵ
شێرن کوڕانان دڕمن ئه‌چێرن — نه‌که‌ڕۆڵ و فێڵباز وه‌ک ڕێوی پیرن
ئه‌گه‌ر هه‌ڵگێشی ده‌بانی ده‌م ڕه‌ش — ڕۆژی ڕه‌وی ده‌شۆن هه‌ر به‌خوێنی گه‌ش

طاهر نام ئێشی به‌م هه‌سنه‌باسه
دڕمن ده‌زانی واته‌ی من ڕاسه

بقیه از صفحه ۱

خودمختاری....

بکنیم و بگوئیم که ما تجزیه طلب نیستیم! تا بعد حق داشته باشیم راجع به حق خود مختاری که یکی از حقوق اولیه و بدیهی تمام قوم‌ها و ملیت‌هاو خلق هاست صحبت بکنیم».

وی در ادامه سخنانش گفت: مسئله خودمختاری بی هیچ تردید و بی هیچ گفتگو جزء لایتجزای مبارزات ضد امپریالیستی است. اگر مبارزات ضد امپریالیستی به صورت یک مبارزه واحد جهانی در نظر گفته بشود که در مناطق مختلف تحت عناوین گوناگون ولی با هدف مشترک ـ علیه دشمن مشترک صورت میگیرد ـ حق خودمختاری که به خلق‌ها و مردم تحت ستم امکان می دهد تا سرنوشت خود را به دست خود بگیرند، ناچار معنائی جز این ندارد که یک حلقه از مبارزات ضد امپریالیستی را تشکیل می دهد.

هزارخانی در بخش پایانی سخنانش به این نکته اشاره کرد که: رفع ستم ملی موقعی کامل می شود که با رفع ستم طبقاتی ـ همراه بشود.

اما به عنوان گام اول، رفع ستم ملی جزء خواست‌هائی است که هیچ جنبش آزادی خواهی ـ نمی تواند از پذیرش و قبول ان ـ شانه خالی کند مگر آنکه ماهیت دمکراتیک و ضد امپریالیستی خودش را نفی کند.

بقیه از صفحه ۲

دموکرات کردستان را که چند سال پیش اعلام شد و در حوادث فروردین ماه گذشته در اختیار آیت الله طالقانی ،ووزیر کشور گذاشته شد و مورد تائید همه سازمان ها و گروه های سیاسی قرار گرفت با دولت در میان بگذارد.

وی یادآور شد قبلا نظیر چنین جلسه‌ای می بایستی تشکیل می شد وبعد کسی به عنوان نماینده خلق کرد به تهران وقم می رفت. من نمی دانم اگر آقای مفتی واقای حسینی آشتی نکنند تکلیف خلق کرد چیست؟ ما خود مختاری را می خواهیم نه اینکه بیائیم اینجا ومساله تاسیس دانشگاه ومسجد را عنوان کنیم.

محمد جوانرودی نماینده مریوان در این کنفرانس گفت: ارائه یک طرح فهرست واردر خصوص تعیین سرنوشت خلق کرد منطقی بنظر نمی رسد، من خیال می کردم در کنفرانس سنندج همه رهبران جمعیت‌ها وسران کرد جمع هستند اما حالا می بینیم که جای خیلی از آنها خالی است واقعا جای تاسف است چون اگر اینها بودند خط مشی سیاسی را بهتر برای ماروشن می کردند با این روش که در پیش هست شاید سرنوشتی مانند برادران کرد عراقی در انتظار ما باشد (جمعیت صحیح است).